

Олександра Земляна,

аспірантка,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

email: zemliana@nbuv.gov.ua

<https://orcid.org/0000-0002-5624-7040>

КОНФЕРЕНЦІЯ ДИРЕКТОРІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ БІБЛІОТЕК (CENL) ТА МІЖНАРОДНА ФЕДЕРАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНИХ АСОЦІАЦІЙ (IFLA): НАПРЯМИ СТРАТЕГІЧНИХ ПЛАНІВ У ГАЛУЗІ РОЗВИТКУ СПІВПРАЦІ НАЦІОНАЛЬНИХ БІБЛІОТЕК (2018–2022)

Мета – проаналізувати та розкрити основні напрями роботи CENL та IFLA у їхніх стратегічних планах розвитку функцій національних бібліотек. Застосовано методи аналізу змісту, синтезу ідей та порівняння інформації. Новизна полягає у висвітленні основних стратегічних напрямів розвитку національних бібліотек Європи через розробку директорами цих бібліотек нових спільних підходів до формування, збереженості та надання доступу до ресурсів історико-культурної спадщини, що зберігають національні бібліотеки. Порівнюються стратегії CENL та IFLA в галузі розвитку національних бібліотек. Цілі CENL і IFLA у галузі діяльності національних бібліотек багато в чому перегукуються: обидві організації зацікавлені у розширенні ролі національних бібліотек, посиленні їхнього статусу як головних книгозбірень своїх країн та важливого інституту пам'яті й документальної спадщини, національної бібліографії, а також як головних інститутів, що розробляють теоретичну й практичну базу для всієї бібліотечної галузі відповідних країн, унормування законодавчої бази, відповідно, їхні стратегії не йдуть врозріз одна одній. Національні бібліотеки, як правило, є найпотужнішими у державі. Вони відповідають за діяльність бібліотек на національному рівні, розвивають міжнародні комунікації та представляють націю у міжнародних відносинах, розвивають усебічну інтеграцію й комунікацію національних бібліотек для реалізації їхньої місії. Особливості регіональних об'єднань директорів національних бібліотек, зокрема CENL, відображають історію та сучасні завдання цих бібліотек, намічають перспективи розвитку співпраці з урахуванням розвитку регіонів, у цьому випадку європейської спільноти,

© О. Земляна, 2020

орієнтованого на європейського користувача інформації у багатьох питаннях, у тому числі збереження європейської культурної спадщини та її бібліотечних колекцій, створення міжнародних ресурсів культурної спадщини (зокрема, Європiани), вдосконалення європейського законодавства щодо бібліотек і правового забезпечення діяльності всіх членів CENL, розгортання конкретної співпраці та комунікації між європейськими бібліотеками, створення спільних проєктів тощо.

Ключові слова: національні бібліотеки, IFLA, CENL, CDNL, бібліотечні асоціації, доступ до інформації, міжнародна співпраця, функції бібліотеки, інститут пам'яті.

Виклад основного змісту. У ХХ ст. виникають міжнародні асоціації, що об'єднують бібліотеки різних країн. Відомо, що найпотужнішим бібліотечним об'єднанням міжнародного рівня є IFLA (International Federation of Library Associations). IFLA – це міжнародна незалежна і неурядова організація, яка сьогодні представляє інтереси бібліотечних та інформаційних працівників, окремих бібліотек, бібліотечних об'єднань й асоціацій і налічує понад 1500 членів [1]. IFLA була заснована в 1926 р. у Празі під час Міжнародного конгресу бібліотекарів та бібліофілів. Піднесений повоєнними сподіваннями і надіями, Г. Генруа, тодішній Президент Асоціації бібліотекарів Франції та професор у Американській бібліотечній школі в Парижі, озвучив ідею створення міжнародного комітету, який би представляв інтереси національних бібліотечних асоціацій. На його думку, було «необхідно координувати наші дії задля збереження постійного контакту між нашими асоціаціями, та задля співпраці на міжнародних подіях, таких як конгреси, розклад для яких потрібно готувати заздалегідь» [5, с. 4].

Ідея була не новою, але через Першу світову війну не була втілена в життя [4, с. 7]. Та вже 30 вересня 1927 р. було створено підкомітет, членами якого стали такі країни, як Швеція, Франція, Німеччина, Чехословаччина та Англія. Це і був початок IFLA, яку ми знаємо сьогодні. З того часу IFLA перетворилася на потужну міжнародну організацію, яка виконує не лише координаційну роль, а і є модератором інноваційних процесів у бібліотечній справі у світі в цілому.

Сьогодні IFLA визначає своїми пріоритетними цілями такі, як промоція розуміння важливості ролі бібліотек у суспільстві, надання високоякісного бібліотечного й інформаційного обслуговування та представлення інтересів бібліотек у науковому й культурному просторі в суспільстві.

З часом виникла потреба створення окремих громадських організацій національних бібліотек. Під егідою IFLA у 1974 р. створюється

CDNL (Конференція директорів національних бібліотек), з 1987 р. працює CENL (Конференція директорів європейських національних бібліотек), а також сьогодні існують й інші регіональні конференції. Конференції збираються раз на рік у різних країнах, що сприяє оперативному вирішенню усіх питань, проєктів, рішень та актуальних тем.

Тому мета статті – проаналізувати та розкрити основні стратегічні напрями роботи CENL порівняно з IFLA та CDNL у галузі розвитку функцій європейських національних бібліотек.

На перший погляд, функції цих організацій багато в чому перекликаються. Ці організації спрямовують свою роботу на посиленні ролі бібліотек, працюють з розширенням комунікацій між бібліотеками, тому в певний момент може виникнути питання, а чи не дублюють вони одне одного? Чи потрібен CENL або CDNL, якщо IFLA і так займається тими ж функціями, маючи окрему Секцію національних бібліотек [4]? До того ж IFLA має Відділ регіонів [3], де також вирішуються питання національних бібліотек. То чим же істотно відрізняється робота цих структур?

Ці міжнародні асоціації існують паралельно та займаються поглибленим опрацюванням питань щодо загальних і специфічних аспектів бібліотечної діяльності й розвитку національних бібліотек у сучасному світі.

Виокремлення національних бібліотек не є випадковістю, воно викликано специфічними особливостями та завданнями цього типу бібліотек:

- збереження з найдавніших часів й до сьогодні шляхом забезпечення режиму депозитарного збереження усієї сукупності творів друку, що видані в певній країні або мають те чи інше відношення до неї, а також суміжної інформаційної продукції, значущої для нації;

- вони збирають, опрацьовують і надають у користування джерела рукописної та книжкової спадщини нації, усю сукупність творів друку, що створюються й друкуються на її території та за її межами;

- формують національні документальні та електронні ресурси (в тому числі цифрові) культурної спадщини, забезпечують їх законодавчо, а також формування, збереження та використання, створюють умови для забезпечення вільного доступу до джерел національного значення;

- керують та забезпечують методичне керівництво державною бібліотечною системою, тим самим забезпечують засади розвитку культури, науки, освіти. Вони є візитівкою держави на міжнародному рівні, представляють її культурну спадщину як частину досягнень людства, організують ведення національної бібліографії, розвивають міжнародні комунікації та представляють націю у міжнародних відносинах.

Першою особливістю є те, що це не лише типологічно виокремлені бібліотеки, а і їхній регіональний аспект, що дає змогу глибше опрацювати особливості розвитку національних бібліотек у певних регіонах, які склалися історично. Важливо визначити спільні завдання та інтегрувати свою діяльність з урахуванням потреб цих регіонів щодо інформаційного забезпечення розвитку держав, що входять у регіональні організації, серед котрих найпотужнішою є CENL.

Сьогодні на теренах Європи CENL представляє 49 національних бібліотек 45 держав – членів Ради Європи ЄС та асоційованих членів. Основна місія – об'єднання директорів національних бібліотек як світових інституцій пам'яті та лідерів національної пам'яті, покликаних відповідати за культурну спадщину й надавати до неї доступ. Відповідно, CENL: «Ми – національні бібліотеки Європи, які разом працюємо для збереження культурної спадщини континенту та надання доступу до неї для всіх».

Тому необхідність виокремлення в загальнобібліотечній сфері питань національних бібліотек Європи та прийняття стратегічного плану на 2018–2022 рр. диктувалися важливою роллю цих бібліотек в інтелектуальному, культурному, науковому, економічному та освітньому просторі національної держави у період інформаційного суспільства та його розвитку. Сьогодні це питання пов'язується з формуванням цифрового суспільства та його можливостями для істотної підтримки функції національної пам'яті, що покладено на ці бібліотеки, і активізації впливу на державні структури та масову свідомість.

На відміну від IFLA, CENL – відносно нова організація, що почала свою роботу в 1987 р. у Лісабоні [2]. Тоді відбулися перші збори, у яких взяли участь директори національних бібліотек 11 країн: Ватикану, Великої Британії, Греції, Данії, Іспанії, Люксембургу, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Португалії і Франції [6, с. 7]. На початку 1990-х років у Відні відбулася перша Конференція Заходу і Сходу, де були встановлені нові партнерські зв'язки, що пізніше переросли у співпрацю. На сьогодні членами CENL, як згадувалося, є 49 національних бібліотек країн Європи [9], у тому числі й Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. CENL проводить щорічні зустрічі директорів – членів CENL, де обговорюються актуальні питання розвитку національних бібліотек та утвердження їхнього загальнонаціонального статусу, розвиток функцій у період інформаційних цифрових технологій. Важливим напрямом була підтримка електронних цифрових європейських бібліотек (у свій час – TEL, яка сьогодні увійшла до складу Європіани, а сьогодні – участь у створенні Європіани) [8].

Питання організаційних засад та функціонування діяльності CENL та CDNL, на відміну від широкого представництва досліджень діяльності IFLA, розглядалися в українській історіографії лише в статтях Л. Прокopenко [6, 7], яка стисло, але змістовно розкрила ці питання за період до 2018 р. Однак порівняння стратегій цих організації на період після 2018 р. поки ще не висвітлювалося в наукових працях. Історичний аспект співпраці Секції національних бібліотек IFLA та CDNL розглянуто в статті Bendik Rugaas (1994 р) [8]. Історія IFLA та CDNL розкривається у щорічних звітах IFLA, публікаціях на сторінках видань, ініційованих IFLA. Однак у цій статті ми розкриваємо перспективи розвитку CENL у колі організацій, які об'єднують національні бібліотеки. Це дасть змогу глибше зрозуміти їхню діяльність на найближчу перспективу.

На сьогодні функція CDNL та CENL полягає у збільшенні присутності національних бібліотек у науковому просторі й підсиленні їхнього впливу, розвитку співпраці та спільних ініціатив, утвердженні ролі національних бібліотек у збереженні й забезпеченні доступу до національного культурного надбання й національної документальної спадщини, представленої книжковими, рукописними та іншими колекціями, що формуються й зберігаються в національних бібліотеках, а також усієї спадщини творів друку держави та національної бібліографії, що супроводжувала й супроводжує історичний шлях держави й сучасні інформаційні засади діяльності держав.

Своєю місією CENL, діяльність її виконавчого комітету та секретаріату, що працюють на виборчих засадах, вважає забезпечення статусу та прав національних бібліотек на державному рівні й одночасно сприяння інтеграції бібліотечної діяльності в галузі гармонізації та інновації національної політики стосовно бібліотек; впровадження нових інформаційних технологій у бібліотеках, які дають змогу інтегрувати ресурси й розвивати послуги та сервіси; стандартизації структурування інформації й комунікативних інтерфейсів всередині європейської мережі та збереження і консервація важливих колекцій історико-культурної спадщини Європи. У сфері практичної діяльності це орієнтовано на забезпечення умов для вільного доступу до інформації і документації, розробку нових форм співпраці, аби краще розподіляти робочі завдання та ділитися ресурсом.

Місія IFLA, відповідно до стратегії розвитку, оголошеної на 2019–2022 рр., має загальніший характер репрезентації значення й ролі різних бібліотек у суспільстві. Ключовими позиціями стратегії оголошено: посилення голосу бібліотеки, покращення професійної роботи, об'єд-

нання і посилення бібліотечного напрямку діяльності, оптимізація діяльності IFLA. Серед завдань – розвиток міжнародної співпраці бібліотек різного виду та типу, поширення членів IFLA, їхніх можливостей надавати бібліотечні послуги на найвищому рівні [10].

Секція національних бібліотек IFLA своїм завданням вбачає ґрунтовну роботу над основними законодавчими та бюджетними проблемами бібліотек. Завдяки тісній співпраці з UNESCO (спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури), IFLA посилює співпрацю між ключовими міжнародними установами, завдяки чому лобює закони та програми для розвитку бібліотек у цілому [10, с. 5].

IFLA підтримує інноваційні дослідження бібліотек для оптимізації і покращення роботи, оригінальних досліджень інформаційної сфери. Важлива увага приділяється нормативним документам, стандартизації, довідкам. Як найбільша бібліотечна організація IFLA займається розробкою й поширенням стандартів, теоретичних матеріалів та іншої документації, що дає можливість бібліотекам різних типів покращувати якість роботи та адаптуватися до змін. IFLA допомагає з наданням інструментів та ресурсів для розширення бібліотечної спільноти, заохочує спільні проекти та програми. У цьому плані Секція національних бібліотек IFLA координує свою роботу з рішеннями та напрямками діяльності CDNL (Конференція директорів національних бібліотек), CENL, інших регіональних конференцій національних бібліотек та регіональних відділень IFLA. Розростання членів IFLA викликало необхідність поглиблення структури IFLA після проведення Третього Міжнародного конгресу IFLA у 1955 р., брало участь більше тисячі членів. У результаті цього виникла загроза некерованості через брак організації цього процесу, тому реструктуризація передбачила подальший поділ на регіональні структури та секторальний поділ з урахуванням специфіки та за типами бібліотек, у тому числі національних [11, с. 33].

У своїх стратегіях і CENL, і IFLA наголошують на важливості ролі національних бібліотек як основних знанневих інституцій і, відповідно, їхньому завданні у забезпеченні найкращих практик та інструментів завдяки спільним цілям і цінностям у співпраці. Особливістю національних бібліотек є те, що вони концентрують та опрацьовують фонди національних видань і формують репрезентативне зібрання міжнародних видань (друкованих і електронних); створюють умови для збереження, проводять каталогізацію та створюють науково-пошукову систему всередині фондів, відповідають за бібліографічний репертуар видань

і національну бібліографію, організують широке коло бібліотечних послуг користувачам інших бібліотек та інформаційних центрів. Також особливістю є збереження та пропагування національного культурного надбання; підтримка національної культурної політики; робота в національних програмах подолання неграмотності тощо [10]. Національні бібліотеки часто служать головним розробником та запроваджувачем бібліотечних стандартів у всій бібліотечній сфері країни.

Виходячи з цих функцій, CENL у своєму Стратегічному плані на 2018–2022 рр. визначає основною місією збільшення ролі та впливів національних бібліотек у світі за всіма напрямками діяльності [13]. Для досягнення цієї мети передбачається:

1. Залучення до співпраці користувачів бібліотек та розуміння їхніх потреб. З цією метою CENL вивчає зміни в бібліотечному середовищі, серед читачів та ширшої аудиторії, щоб зрозуміти значення для розвитку країни впливу історичних і сучасних бібліотечних колекцій, технологій та зміну бібліотечного простору, а потім допомагає своїм членам запровадити отримані результати у роботу.

2. Проведення професійної експертизи членів CENL, залучення до членства нових бібліотек, організація спільної розробки інноваційних та релевантних послуг і високопрофесійного навчання працівників, міцну мережу висококваліфікованих фахівців у різних сферах бібліотечної справи, які ділитимуться знаннями, досвідом. Відстоювання членів CENL та бібліотек як таких.

3. Розвиток провідного голосу у захисті інтересів національних бібліотек на європейському та національному рівнях, пропаганда діяльності членів CENL, що, у свою чергу, допомагає бібліотекам надавати кращі послуги користувачам.

4. Розроблення програми стратегічного партнерства для донесення інтересів членів організаціям, що поділяють їхнє бачення та цілі.

Підтримка національних бібліотек CENL реалізовувалася через визначення пріоритетних напрямів для обміну знаннями між членами, навчання та надання можливості їхнього розвитку. Важливим вважається: розробка грантових та стипендіальних програм, що допоможуть членам самим визначати пріоритетні напрями діяльності; обговорення та дебати щодо ключових проблем під час щорічної конференції та інших подій; захист та лобіювання інтересів членів CENL у бібліотечній спільноті й обговорення проблем інформаційного суспільства, джерела фінансування шляхом обміну досвідом та інформацією про можливості для благодійності, грантових чи комерційних досліджень тощо.

У стратегічних напрямках спеціально оголошується курс на співпрацю з релевантними організаціями задля зміцнення впливу бібліотек та культурних організацій, такими європейськими організаціями, як UNESCO, IFLA, CDNL, такими як LIBER (Асоціація європейських дослідних бібліотек), CERL (Консорціум європейських дослідних бібліотек та EBLIDA (Європейське бюро бібліотечних, інформаційних та документа ційних асоціацій).

Важливим напрямом є розроблення різноманітних послуг національних бібліотек, які задовольняють нові потреби різноманітної аудиторії, включно із загальними читачами, студентами, дослідниками та культурними відвідувачами. Широке орієнтування на аудиторію є також особливістю національних бібліотек. Планується підтримка розробки сервісів і послуг шляхом інспектування стратегій членів CENL, можливостей для обміну знаннями та експертними навиками; дослідження інноваційного використання простору для надання нових послуг. Обмін найкращими практиками розвитку ефективних культурних програм виставок та подій, як віртуальних, так і справжніх, задля покращення доступу до європейського культурного надбання.

Розвиток національних бібліотек як інститутів пам'яті спрямовує особливу увагу на збирання та роботу з колекційними фондами бібліотек. У цій сфері CENL вважає основними напрями вдосконалення системи і стандартів управління колекціями; підтримку членів у розвитку електронних колекцій та сервісів доступу шляхом співпраці у таких сферах, як масове оцифрування колекцій культурної спадщини, використання інноваційних технологій, реформування авторського права й управління цифровим правом; обмін досвідом у законодавчій сфері та при регулятивних змінах, що впливають на послуги національної бібліотеки і її колекції; розвиток взаємовигідних контактів з відповідними зацікавленими сторонами в інформаційному секторі.

Постійна увага надається питанням правового забезпечення діяльності всіх членів CENL; оновлення знання та розуміння рівня і довершеності політики різних країн Європи на національних рівнях.

Зміцнення CENL як спільноти в організаційному плані стосується уваги до управлінських моделей, програм роботи та методів роботи задля забезпечення ефективної роботи всіх членів CENL; зміцнення ролі секретаріату як професійного органу, що впроваджує стратегію допомоги всім членам і підгрупам CENL для ефективної роботи й реалізації їхніх цілей, покращення контактів і зв'язків членів задля забезпечення ефективної комунікації та посилення очної мережі, а також розвиток щорічної

комунікації та плану консультування для забезпечення участі членів CENL у прийнятті рішень.

Серед організаційних завдань – покращення сайту CENL для забезпечення ефективного інформаційного джерела для членів та будь-кого, хто шукає інформацію про національні бібліотеки Європи; розвиток стратегії використання соціальних медіа та інших медіаканалів для підтримки CENL як такої, а також окремих членів.

План дій IFLA стосовно національних бібліотек на 2019–2020 рр. складається з таких пріоритетних сфер, як покращення послуг бібліотек через обмін знаннями й тематичними дослідженнями, а також цікавими ініціативами; створення, комунікації та розповсюдження ключових ресурсів і матеріалів; розробка стандартів надання методичних рекомендацій щодо передових технологій та інфраструктури, що забезпечують роботу бібліотек.

Основні напрями, що стосуються національних бібліотек, забезпечуються розгортанням співпраці та комунікації між усіма секціями та з іншими національними професійними організаціями, такими як CDNL (Конференція директорів національних бібліотек), ICA (Міжнародна рада архівів) та ICOM (Міжнародна рада музеїв). Надається важливе значення побудові постійної присутності в міжнародних організаціях та на зустрічах як важливого партнера, а також збільшенню, урізноманітненню та залученню нових членів [13, 15].

Висновки. Як бачимо, дійсно, цілі CENL і IFLA багато в чому перегукуються. Обидві організації зацікавлені у розширенні ролі національних бібліотек, посиленні їхнього статусу як головних книгозбірень своїх країн та важливого інституту пам'яті. Обидві організації наголошують на ролі національних бібліотек як головних інститутів, що розробляють теоретичну та практичну базу для всієї бібліотечної галузі відповідних країн. У стратегіях обох організацій вказується потреба в унормованій законодавчій базі, що забезпечить сильнішу сферу впливу національних бібліотек. Однак секція національних бібліотек є лише одним напрямом IFLA, яка працює над питаннями, які об'єднують спільні форми роботи усіх бібліотек та розвиток можливостей впливу асоціацій на уряди.

Обидві організації міцно співпрацюють відповідно до оголошеної мети організацій, і, відповідно, їх стратегії не йдуть врозріз одна одній; встановлена практика спільних рішень та підтримки. Робота цих організацій на міжнародному рівні допомагає забезпечити зміцнення позицій національних бібліотек як потужної мережі всередині бібліотечної сфери. Тому їхня робота не дублюється, ініціативи директорів націо-

нальних бібліотек мають незалежний характер і спрямовані на вирішення специфічних питань розвитку функцій та інтеграції діяльності національних бібліотек держав Європи, передусім тих, які є членами ЄС, та співпрацю з іншими міжнародними організаціями.

Роль національних бібліотек носить масштабний характер, вони реально реалізують свої функції як унікальні інституції національної пам'яті держави, є своєрідною духовною джерельною матрицею нації та її документальної спадщини, що зберігають її духовні цінності, і є, як правило, найбільші та найпотужніші в державі. Вони відповідають за діяльність бібліотек на національному рівні, розвивають міжнародні комунікації та представляють націю у міжнародних відносинах, розвивають усебічну інтеграцію та комунікацію національних бібліотек для реалізації їхньої місії. Особливості регіональних об'єднань директорів національних бібліотек, зокрема CENL, відображають історію та сучасні завдання цих бібліотек, окреслюють перспективи розвитку співпраці з урахуванням розвитку регіонів, зокрема європейської спільноти, орієнтованого на європейського користувача інформації у багатьох питаннях, у тому числі збереження європейської культурної спадщини та її бібліотечних колекцій, створення міжнародних ресурсів культурної спадщини (зокрема, Європіани), вдосконалення європейського законодавства щодо бібліотек та правового забезпечення діяльності всіх членів CENL, розгортання конкретної співпраці та комунікації між європейськими бібліотеками за різними напрямами.

Список бібліографічних посилань

1. More about IFLA. URL: <https://www.ifla.org/about/more> (accessed 28.10.2020).
2. Conference of European National Librarians (CENL). URL: <https://www.cenl.org/about-cenl/> (accessed 28.10.2020).
3. Division of Regions. URL: <https://www.ifla.org/regions> (accessed 28.10.2020).
4. Hanna de Vries. The History of the International Federation of Library Associations: From its creation to the second World War, 1927–1940. Master's Thesis, Loughborough University of Technology, 1976. URL: https://www.ifla.org/files/assets/hq/history/history-of-ifla-1927-1940_de-vries_1976.pdf
5. Actes du Comité International des Bibliothèques. 1931. Vol. I. p. 3. Uppsala.
6. Прокопенко Л. Конференція директорів європейських національних

бібліотек (CENL): організаційні засади створення та функціонування. *Бібл. вісн.* Київ, 2018. Вип. 6. С. 7–14.

7. Прокопенко Л. Конференція директорів національних бібліотек (CDNL) як міжнародний форум національних бібліотек світу. *Вісн. Книжк. палати.* 2018. № 10. С. 23–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2018_10_6.

8. Рибачок О. М. Європейська цифрова бібліотека (Європіана): створення та пріоритети розвитку (2000–2020). *Бібл. вісн.* 2017. № 1. С. 8–16.

9. Rugaas B. Past, present and future relations between the IFLA Section of National Libraries and the Conference of Directors of National Libraries / Bendik Rugaas. *IFLA Journal.* 1994. Vol. 20, no. 2, pp. 141–144.

10. Directory of National libraries (CENL). URL: <https://www.cenl.org/member-libraries/> (accessed 28.10.2020).

11. IFLA strategy 2019–2024. URL: <https://www.ifla.org/strategy> (accessed 28.10.2020).

12. IFLA. About the National Libraries Section. URL: <https://www.ifla.org/about-the-national-libraries-section> (дата звернення 28.10.2020).

13. IFLA. Action plan 2019–2020. URL: https://www.ifla.org/files/assets/national-libraries/Strategic-Plan/nl_sc_action_plan_2019–2020.pdf (accessed 28.10.2020).

References

1. More about IFLA. (2020). URL: <https://www.ifla.org/about/more> (accessed 28 October 2020) [in English].

2. Conference of European National Librarians (CENL). (2020). URL: <https://www.cenl.org/about-cenl/> (accessed 28 October 2020) [in English].

3. Division of Regions. (2020). URL: <https://www.ifla.org/regions> (accessed 28 October 2020) [in English].

4. Hanna de Vries (1976). The History of the International Federation of Library Associations: From its creation to the second World War, 1927–1940. Master's Thesis, Loughborough University of Technology, 1976. URL: https://www.ifla.org/files/assets/hq/history/history-of-ifla-1927–1940_de-vries_1976.pdf [in English].

5. Actes du Comité International des Bibliothèques. (1931). I, 3. Uppsala [in France].

6. Prokopenko, L. (2018). Konferentsia dyrektoriv ievropeiskykh natsionalnykh bibliotek (CENL): orhanizatsiyni zasady stvorennia ta funktsionuvanni

[The conference of European national librarians (CENL): history of creation, organizational bases]. *Bibliotechnyi visnyk – Library Bulletin*, 6, 7–14 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/bv2018.06.007>.

7. Prokopenko, L. (2018). Konferentsia dyrektoriv natsionalnykh bibliotek (CDNL) iak mizhnarodnyi forum natsionalnykh bibliotek svitu [CDNL as an international forum of national libraries worldwide]. *Visnyk knyzhkovoï palaty – Bulletin of the Book Chamber*, 10, 23–26 [in Ukrainian].

8. Rybachok, O. M. (2017). Ievropeyska tsyfrova biblioteka (Europeana): stvorennia ta priorytety rozvytku (2000–2020) [European digital library (European): stages and development priorities (2000–2020)]. *Bibliotechnyi visnyk – Library Bulletin*, 1, 8–16 [in Ukrainian].

9. Rugaas, B. (1994). Past, present and future relations between the IFLA Section of National Libraries and the Conference of Directors of National Libraries. *IFLA Journal*, 20 (2), 141–144. <https://doi.org/10.1177/034003529402000209> [in English].

10. Directory of National libraries (CENL). URL: <https://www.cenl.org/member-libraries/> (accessed 28 October 2020) [in English].

11. IFLA strategy 2019–2024. URL: <https://www.ifla.org/strategy> [in English].

12. IFLA. About the National Libraries Section. URL: <https://www.ifla.org/about-the-national-libraries-section> (accessed 28 October 2020) [in English].

13. IFLA. Action plan 2019–2020. URL: https://www.ifla.org/files/assets/national-libraries/Strategic-Plan/nl_sc_action_plan_2019–2020.pdf (accessed 28 October 2020) [in English].

Стаття надійшла до редакції 25.11.2020.

Oleksandra Zemliana,

PhD. Student,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: zemliana@nbul.gov.ua

<https://orcid.org/0000-0002-5624-7040>

The Conference of European National Librarians (CENL) and International Federation of Library Associations (ifla): Outlines of Strategic Plans in Developing Cooperation between National Libraries (2018–2022)

The aim of the article is to analyze and outline chief work courses of CENL and IFLA which are set in their strategic plans, and designed to develop national libraries functions. The methods of content analysis, ideas synthesis and information comparison have been applied. The article novelty is the presentation of the chief strategic development courses of European national libraries through the (developed by the directors

of those libraries) development of common approaches to formation, conservation and access to the historical heritage resources that are store within libraries. The strategies of CENL and IFLA on national libraries development are compared. The aims of CENL and IFLA on the national libraries' work have much in common: both organizations invest in developing the role of national libraries; enhance their status as chief libraries, memory institutions and storages for document heritage, national bibliography, as well as chief institutions that develop theoretical and practical basis for the whole library sphere in their countries; standardize the legislation, and so their strategies don't contradict each other's'. National libraries, as a rule, hold the most powerful position in the library sphere. They are responsible for the library work at the national level, build international communication and represent their countries in international relationships, develop integration and communication of national libraries for the realization of their mission. The features of regional associations of national libraries, particularly CENL, demonstrate the history and modern goals of such libraries, define the prospects of cooperation, taking into account specifics of the region, in this case, of European community which is oriented towards a European information seeker; ensure preservation of European cultural heritage and library funds; development of international resources for cultural heritage (for example, Europeana); improvement of European legislation on libraries and legal support of all CENL members; building strong cooperation and communication between European national libraries; realization of joint projects.

Keywords: national libraries, IFLA, CENL, CDNL, library associations, access to information, international cooperation, library functions, memory institution.